

Hanni
MAULA

Teetä
ja
terä-
aseita

Karisto
Helsinki

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

Otavan Kirjasäätiö ja Kariston säätiö ovat tukeneet tämän kirjan kirjoittamista.

Sivun 25 sitaatti on laulusta ”Pieni sydän”, san. Matti Jurva.

Sivun 273 muumisitaatti on Tove Janssonin kirjasta

Taikurin hattu suom. Laila Järvinen, WSOY, 1956.

Copyright © Hanni Maula ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-52811-1

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026

Prologi

Kivun läpi leimahtaa hämmentävä ja harvinainen tunne: katumus.

Hän makaa hämäläisen kartanon mutaisella pihalla sateen piestäväenä, ja hänen mielensä takamailta luikertelee ilkkuva katumuksen häivähdys.

Olisi ehkä pitänyt odottaa muita.

Olisi ehkä pitänyt hillitä itsensä.

Mutta odottaminen ja itsehillintä eivät koskaan ole olleet hänen vahvuuksiaan.

Tumma tajuttomuuden peitto yrittää imaista hänet pyörryttävään syöveriinsä, mutta hän ei haluaisi vielä lähteä, juhalthan ovat parhaimmillaan. Kiihtyvällä tahdilla välähtelevät salamaväläisevät murhenäytelmän loppukohtausta. Hysterinen kirkuna täyttää ilman ja hän aistii koko ajan kiihtyvän paniikin, vaikka on liian uupunut ottaakseen selville, mistä meteli johtuu.

Ja arvaahan hän sen muutenkin.

Nämä rankkasateessa navettarakennuksen kupeessa päättömien kanojen lailla säntäilevät hahmot ovat hädissään hänen takiaan – tai sitten ne ovat huolissaan tuosta toisesta raadosta, joka makaa parin metrin päässä, halkopinon luona. Salaman välähdys valaisee mudassa lojuvan kirveen terän.

Asiat todellakin eskaloituivat tavattoman nopeasti, mutta ainakaan hän ei lähtisi yksin.

”Mussukka, yritä pysyä hereillä!” kaikuu hänen korvissaan juuri ennen kuin vedenpaisumus peittää kaiken alleen.

Lauantai,
kuusi päivää
aikaisemmin

LUKU

I

Anna: Väärin hyvästelty

Hemmetin ilmastonmuutos! Kesäkuun alussa ei kuuluisi Holla näin painostava ilma, vanhempi konstaapeli Anna Järvinen tuskailee ja tuntee orastavan päänsäryn tykyttelevän takaraivossa. Avoimesta keittiön ikkunasta sisään puskeva laimea tuuli leyhyttelee juuri pesusta tulleita, keltaruudullisia verhoja. Anna yrittää hengitellä tykitystä kauemmaksi, uppoutua edessä avautuvaan hauholaiseen jokimaisemaan. Vehreyteen räjähtänyt koivikko on kuin maalauksesta. Idyllin viimeistelee läheiseltä uimarannalta kantautuva aamu-uinnilla telmivien lasten ilakointi.

Tuntuu hassulta, että vielä muutama kuukausi sitten hän tuijotteli Hämeenlinnan keskustassa vastapäisen kerrostalon seinää ja joutui päivästä toiseen kuuntelemaan poliisiasemalla sovinistisen työparinsa kettuiluja. Nyt hänellä on tämä remontoijan unelmatalo pikkukylän keskustassa, muuttoon yllättävän

suopeasti suhtautuva teinipoika ja mutkaton lähikollega. Uusi sivu on kääntymässä, jotain ihanaa häilyy horisontissa.

Tai siis tarkennus: häilyi eilisiltan saakka. Mitä helvettiä oikein tapahtui? Anna tuntee, miten ahdistuksen aalto yrittää vyöryä päälle, ja palaa tuhoamisprojektinsa pariin. Hän leikkaa kurkkua vimmaisella raivolla pienemmiksi ja pienemmiksi paloiksi, täydellisiksi kuutioiksi, jotka kaataa sitten pinaatin, avokadon ja sitruunan seuraksi tehosekoittimeen. Laitteen ulvonta onnistuu hiljentämään hetkeksi hänen kirkuvan mielensä. Mutta kun Anna nostaa terveellisyyttä uhkuvan viherpirtelön huulilleen, ahdistus palaa.

Hän teki eilen virheen, joka ei katoa detoxilla.

Rapakon taakse muuttanut ex-puoliso tuli tasan 12 tuntia sitten hakemaan heidän poikansa kesälomalle Yhdysvaltoihin. Aarni odotti reissua kuin kuuta nousevaa. Vaikka jätkä ei tunteistaan juuri puhu, Anna tietää, että poika on ikävöinyt isäänsä viime kuukaudet, kun Peter on rakentanut uutta uraa New Yorkissa.

Anna toivoi, että vahdinvaihto sujuisi hyvässä hengessä. Hän psyykkasi itseään raivostuttavan exän kohtaamiseen monta päivää, mutta jäähyväiset äityivät liian perusteellisiksi. Aarnin lähdettyä sanomaan heipat futiskavereilleen Peter kaatoi lisää viiniä ja oli säkenöivän hurmaava, niin kuin mies tahtoessaan osasi olla. Yksi asia johti toiseen, ja ketjukolaria muistuttava tapahtumasarja päättyi tasan yhdeksän tuntia sitten Annan makuuhuoneessa. Anna tuijottaa silmä kovana keittiön seinällä raksuttavaa perintökelloa, mutta viisarit eivät suostu kääntymään taaksepäin.

Viime yön virhe liitelee parhaillaan noin yhdentoista kilometrin korkeudessa heidän poikansa kanssa. Mutta Peterin

raukeat kasvot ja käheä nauru palaavat vainoamaan, kun Anna sulkee silmänsä. Muistoa eivät pese pois pitkällinen kuuraus suihkussa tai tämä puolen litran terveystpommi. Anna vihaa itseään tällä hetkellä jopa enemmän kuin Peteriä, joka poistuesaan kesäyön nihkeään syleilyyn lähetti hänelle lentosuukon maailmanvalloittajan hymy huulillaan. Anna ei todennäköisesti kuule miehestä mitään ennen seuraavaa elatusmaksuriitaa, mutta niin vain hän antoi aivan vapaaehtoisesti yhden lisäaseen ex-puolison jo valmiiksi varsin mittavaan niskaotearsenaaliin.

Tyhmä, tyhmempi, tyhmin, Anna jupisee latoessaan astioita tiskikoneeseen. Hän onnittelee itseään, koska värähtää vain aavistuksen Peterin punaviinitahraisen Essence-lasin kohdalla. Parisängystä riivityt lakanat pyörivät jo 90-asteisessa hygieniapesuohjelmassa, ja makuuhuoneen suuntaan vilkaisuessaan Anna oivaltaa, että hänen heikkoutensa näyttämön voisi oikeastaan maalata uudestaan. Seinien ruiskukansininen on niin naiivi! Itseään hän ei voi tähän hätään muuttaa, mutta sininen saisi lähteä.

Anna riuhtoo tummat hiuksensa tiukalle ponnarille ja nykäisee päälleen uudelta naapuriltaan, Rantasen Riitalta, saamansa t-paidan, jonka rinnassa komeilee teksti ”too old to die young”. Riitta painatti paidat kummitätinsä 90-vuotispäiville, mutta yksi vieraista sai sairauskohtauksen juuri ennen juhlia ja ylimääräinen paita päättyi Annalle. Hävikkiä vihannut Sirkka olisi kuulemma ilahtunut.

Anna riuhtoo suojapaperit suurpiirteisesti paikoilleen ja ryhtyy telaamaan makuuhuoneen seinään tummempaa, alun perin eteiseen harkitsemaansa Danish Blue -sävyä. Tela kulkee raivokkaan maalaajan otteessa tahmeasti, joten Anna päättää

palata projektin pariin tyynemmässä mielentilassa. Sitä paitsi kohta hänen pitää lähteä töihin. Heinäkuuta himoitsevien työ-kavereidensa riemuksi Anna lomailee vasta elokuun alussa, kun Aarni palaa kotiin.

Myös Annan uusi suosikkikollega, Tampereelta Hämeenlinnaan siirtynyt Eve ”Tehoblondi” Nieminen on töissä koko kesäkuun. Entiseen työpariinsa Anna törmää enää vain satunnaisesti kahvihuoneessa, jos kumpikaan ei ehdi väistää ajoissa. Markku ”Make” Koski passitettiin keväisen mokansa jälkeen paperihommiin, eikä mies peittele katkeruuttaan. Annan vika tietysti tämäkin, mutta on Makella kuulemma muitakin murheita. Poliisiaseman epävirallinen tietotoimisto Tiina Tietäväinen vihjasi viime viikolla lounassalaattien tuhoamisen ohessa, että Maken tuore avioliitto rysähti karille pikavauhdilla, sillä nuorekas Natalia löysi elämäänsä uuden sankarin. Anna on helpottunut, koska ei joudu kuuntelemaan Maken ihmishuuhdeulinoita, mutta hämmentävää kyllä, hän tietää tarkalleen, miten mies häntä Peter-ahdingossa ohjeistaisi: ”Ei kun uutta matoa koukkuun!”

Anna jää järkyttyneenä tuijottamaan itseään eteisen peilistä. Jos Maken mietteet alkavat kiinnostella, tilanteen täytyy olla vakava. Voisiko tökerö ex-työpari olla oikeassa? Anna kaivaa puhelimensa esiin ja plärää kuumeisesti numerolistaa. Hänen sosiaalinen elämänsä on viime vuosina ollut sen verran vaisua, että lista on kompakti. Hän pysähtyy Jalkapalloisä nro 2:n kohdalle. Vastaeronnut Sami ehdotteli epämääräistä ”lasilista”, kun he kauden alussa seisovivat tekonurmikentän laidalla kannustamassa jälkikasvuaan. Mies vaikuttaa riittävän normaalilta, eikä hänellä ainakaan tuolloin ollut rikosrekisteriä... Sen verran Anna ehti jo selvittää. Hätäinen seuranhaku jää

kuitenkin aikomuksen asteelle, sillä puhelin hänen kädessään soi kuin käskystä.

”Järvinen! Vuorosi alkaa vasta parin tunnin päästä, mutta kaikki kynnelle kykenevät tarvittaisiin nyt töihin”, houkuttelee määrätietoinen Tiina Tietäväinen.

Tiina saattaa Annan ajan tasalle. Hämeenlinnalaisen Lika-veikot-jätefirman työnjohtaja kuoli yöllä jätteenkäsittelylaitoksella epäilyttävissä olosuhteissa. Murskaimeen tuli tekninen vika, mutta kun työnjohtaja kiipesi laitteeseen tutkimaan tilannetta, se lähti yllättäen käyntiin.

”Onnettomuudelta se vaikuttaa, mutta Likaveikkojen omistajaperheellä Laakkosilla ei ole pulaa vihamiehistä.”

Laakkosten nimi on tosiaan keikkunut otsikoissa taajaan. Veikko Laakkosen perustamaa jätteenkäsittelyfirmaa epäillään törkeistä ympäristörikoksista, joita tuntuu paljastuvan päivä päivältä lisää. Yksi mahdollisista rikospaikoista sijaitsee vain kivenheiton päässä Annan idyllisestä kotipihasta, ja hän on saanut juoksulenkkeillään todistaa Raivolammen alennustilan. Hauholaisten nuorten salainen sukeltelupaikka on uinti-kiellossa, sillä läheisestä varastokompleksista on karannut maaperään myrkyllisiä raskasmetalleja. Likaveikot on luvannut selvittää tilanteen mahdollisimman pian, mutta Anna veikkaa nykyisten nuorisolaisten ehtivän tukevasti keski-ikään ennen kuin lampi on puhdistettu. Tuhoaminen on verrattomasti vai-vattomampaa kuin tuhojen korjaaminen.

Anna tuntee adrenaliinin ihanan ryöpsähdyksen suonis-saan. Juuri tätä hän kaipasi: aivan muuta ajateltavaa! Autoon noustuaan Anna vilkaisee jotenkuten siistittyä olemustaan taustapeilistä. Hän yrittää sukia sisäisen kuohunnan piiloon ja lisää hiukan huulipunaa. Hän näyttää riittävän normaalilta.

Tieto viimeisestä suhdeonnettomuudesta ei koskaan saisi levitä tätä aidattua pikkupihaa pidemmälle.

Päästyään autoineen ensimmäiseen risteykseen Anna vilkaisee joen yli. Toivottavasti vastarannalla asuva Helvi Helve oli eilen ristikoidensa pauloissa eikä harmaahapsinen nuuskija huomannut Annan ex-puolison auton epäilyttävän pitkää parkkiaikaa. Todennäköisyydet eivät ikävä kyllä ole Annan puolella.

LUKU

2

Helvi: Hämäläistä empatiaa

”**O**lisi pitänyt arvata, että Anna haksahuttaa kelvottomaan ex-mieheensä”, Helvi Helve huokaa sylissään nukkuvalla valkoisella puudelille ja polkaisee toisella jalalla lisää vauhtia keinutuolille, joka narisuttaa kotoisasti satavuotiaan tuvan lattiaa. Koira ei lotkauta korvaansa, eikä talon emäntäkään valittavasti yllättynyt naapurinsa retkahduksesta. Hän yllättyy hyvin harvoin, ihmiset kun ovat kovin ennalta-arvattavia.

Kun Helvi vei eilen illalla puudelinsa iltalenkille, hän huomasi tutun pukumiehen astelevan Anna Järvisen pihalla. Miehellä oli kädessään iso matkalaukku ja kannoillaan väsähtäneen oloinen poika. Helvi eteni reippaasti uuden naapurinsa portinpieleen (joka sattumalta on hänen musukkansa nuuskuttelupylväiden top kolmosessa) ja näki tuon köyhän naisen Alexander Stubbin läimäyttävän Mersunsa takakontin kiinni. Sitten mies harppoi kuskin paikalle

geelistä kiiltävä tukka epäilyttävän pörrössä ja paidankaulus repsottaen.

”Iltaa! Oliko pitkät jäähyväiset?” Helvi tiedusteli omasta mielestään asialliseen sävyyn, mutta sai vastaukseksi vain viileän nyökkäyksen, joka oli yhtä aikaa tervehdys ja hyvästit.

”On se Anna melkoisen löydön aikoinaan tehnyt”, Helvi mutisi koiralleen, kun niljake kurvasi uudella sähköautollaan hiekkatielle niin että pikkukivet sinkoilivat vanhan rouvan varpaille.

”Vähän samantyyppinen löytö kuin se vonkale, jonka saimme häädettyä sinusta viime keväänä madotuksen jälkeen, muistatkos?” Helvi kyseli kylänraitin tuoksumaisemaan keskityneeltä koiraltaan.

Vaikka koira vaikenä, se epäilemättä oli samaa mieltä Helvin analyysin kanssa: paratiisiin oli luikerrellut mato.

Helvi nauttii keinutuolin lempeästä liikkeestä. Näin hän saattaa hetken kuvitella, että kaikki on kuten ennenkin. Mutta jo koiran kyljen entistä muhkeampi muoto paljastaa muutoksen tekemisen tuloaan. Pian mikään ei ole niin kuin ennen: viikkojen tai vain päivien päästä näillä leveillä lankkulattioilla vipeltävät eläinlääkäriin mukaan kolmen koiranpennun tassut.

Helvi aistii rakkaan villapallonsa kasvavan stressitilan, nytkin sen univingahdukset paljastavat, että olo on tukala. Ei musukan siroa kroppaa ole tarkoitettu moiseen touhuun, Helvi tuumii. Hän tietää kokemuksesta, että urhea pikkukoira on luotu suurtekoihin. Helvi ei tule koskaan unohtamaan koiransa taannoista taistelua Hauhon kyläkauppaan kostoretelle saapuneen gangsterin kanssa. Kohtaaminen olisi voinut viedä koiran hengen. Onneksi tuosta muskeliäijästä ei enää tarvitse

murehtia, korsto nimittäin päätyi pikavauhdilla moikkaamaan joen pohjasedimenttejä. Pikku puudelin kanssa kannattaa todellakin pysyä hyvissä väleissä, Helvi hykertelee mielessään ja toteaa, että taitaakin olla aamun ensimmäisen naksuhetken aika.

Kun Helvi nostaa koiran varovasti maahan, hän saa kiitokseksi murahduksen ja välähdyksen esimerkillisen hyvin hoidetuista valkoisesta hammasrivistöstä.

”Annoksesi laskeutuu täältä”, Helvi höpöttelee nostaessaan naksukipon koiran kuonon eteen.

Koira hengittää kikkareet kitaansa muutamassa sekunnissa ja kääntyy ruokkivan käden puoleen pohjattoman nälkäinen katse nappisilmissään.

”Eläinlääkäri käski olla tarkkana ruokavaliosi kanssa. Annapa olla”, Helvi pahoittelee kuppia tönivälle koiralleen. ”Valitettavasti en voi nyt keskittyä vain sinun oikkuihisi”, hän sanoo ja istahtaa vielä hetkeksi keinutuoliinsa.

Tosiaan, niin kuin koiran ailahtelevissa mielialoissa ei olisi tarpeeksi kestämistä, sukutalon länsisiivestä löytyy puudeliakin mahdottomampi odottaja. Helvi sai kuukausi sitten veljentyttäreltään Saralta keskellä yötä viestin, joka järkytti pytingin rauhaa perustavanlaatuisesti. Raskaana oleva tyttöparka oli viimein tajunnut sen, minkä Helvi olisi voinut kertoa hänelle jo monta vuotta aiemmin. Saran menestyvä puoliso olikin vain komea paskiainen. Hädän hetkellä Sara raahusti luksusmatkalaukujensa kera vanhan tätinsä helmoihin.

Periaatteessa talossa toki on tyhjiä huoneita vaikka muille jakaa, joten Helvi luovutti Saran käyttöön virallisen mankeli-huoneensa. Hän ei kuitenkaan aavistanut, miten paljon tilaa

yksi hento odottaja voi viedä, siinä jäi Upon 1950-luvun automaattimankeli kakkoseksi. Tähän saakka Helvi on saanut hallita talovanhusta oman mielensä mukaan, mutta nyt hän joutuu ottamaan huomioon sukulaistytön tarpeet. Ja niitähän piisaa.

Helvi tempaisee keinutuolin käsinojista vauhtia ja hypähtää jaloilleen varsin ketterästi ollakseen 70-vuotias liikuntaan kriittisesti suhtautuva rouva. Hänen oman analyysinsä mukaan ärtymys pitää nivelet notkeina.

”Vai että vihreätä teetä! Jo on aikoihin eletty, kun ei aamuisempi kelpaa”, Helvi puhisee koiralleen, joka pyörii toiveikkaana jaloissa nakkitarjoilu mielessään.

Kaiken lisäksi Sara on mahdottoman tarkka siitä, millaisesta mukista hän teensä lipittää. Kahvia rakastava Helvi lataa lannistuneena mustavalkoisen Marimekon teepannun ja laskee suurelle Melooni-tarjottimelle yhden Saran rakkaista muumimukeista, tänään on harmaan Haisuli-mukin vuoro. Tove Janssonin satumaaailmasta poimitut piirrookset ovat kieltämättä somia, vaikka Helvi Helve ei ole paneutunut Muumi-laakson tarinoihin sitten lapsuutensa. Helvi sulkee vikkelästi astiakaapin oven kätkeäkseen häiritsevän näyn. Sara järjesteli suosikkimukeilleen parhaat paikat Helvin Marimekkokuppien keskeltä, ja joka kerta kuin Helvi avaa yläkaapin ja hapuilee käteensä vieraan mukin, hän sävähtää. Muutos, kuka hullu sitä rakastaisi?

Helvi lähtee kiikuttamaan nestelähetystä talon toiselle laidalle. Hän koputtaa varovasti entisen mankelihuoneensa ovenkarmiin. Kun vastausta ei kuulu, Helvi tuuppaa lanteellaan narisevan välioiven auki. Tyttö nukkuu yhä, vaikka päivä on Helvin mittapuulla jo pitkällä.

”Pannullinen rikkaruoholientä”, Helvi mainostaa ja saa vastaukseksi epäselvää mutinaa.

Veljentytär pysyi huoneessaan koko eilisen päivän, mutta torstai-iltana Sara sentään kävi ulkona ”hakemassa kamoja exältä”. Tapaaminen ilmeisesti imi kaikki mehut, sillä Sara vaikuttaa edelleen väsyneeltä. Kaipa hänen täytyy nukkuakin kahden edestä. Helvi jättää teepannun hautumaan yöpöydälle ja aikoo hiippailla ulos huoneesta, sillä Sanalouhos odottaa yhä ratkojaansa.

”Vihreä tee on parempaa kylmänä”, kuuluu sängynpohjalta.

Sara availee silmiään, pyyhkäisee pitkät vaaleat hiukset pois kasvoiltaan ja hetken tilannetta arvioituaan kääntää ähisten kylkeä. Helvi taistelee itsensä kanssa, mutta niin vain sukurakkaus voittaa sanapelin kutsun.

”Joko olet toipunut Villen tapaamisesta?” Helvi kysyy varovasti.

”En”, Sara nyyhkäisee tyyneyn ja toivoo selvästi tätinsä jo kaikkoavan.

Katoamisessa Helvi onkin varsin taitava. Sara puhuisi sitten kun olisi valmis ja kipupistettä voisi palata sörkkimään myöhemmin, Helvi tuumaa ja ottaa jalat alleen. Kiusallisten keskustelujen lykkääminen on katoamisen lisäksi toinen hämäläisten hallitsema taito. Sydän-Hämeessä hankalista asioista puhutaan aina joskus myöhemmin – vaikkapa hautausmaalla, kummun alle huudellen.

Kiehnättyään aikansa kirjastohuoneen nojatuolissa Helvi luovuttaa. Huoli mokoma ei suostu väistymään. Sara on entistä kurjemmassa kunnossa, eikä edes supernopeasti ratkennut Sanalouhos muuta tilannetta. Hän sujauttaa puhelimensa

kirjahyllyyn ristikkolehden päälle, tepsuttelee työhuoneeseensa ja napsauttaa tietokoneen päälle. Yli-ikäisen beigen pöytäkoneen tuttu hurina onnistuu yleensä rauhoittamaan vanhan informaatikon levottoman mielen. Helvi Helve on eläkkeelle jäätyään löytänyt kiinnostavan harrastuksen, joka pitää mielen virkeänä – ja rakkaushuijarit varpaillaan. Maailmaan nimitäin mahtuu uskomaton määrä lemmenkipeitä vanhoja rouvia ja vielä enemmän sydämettämiä nettihuijareita, jotka yrittävät vapauttaa naiset heidän varoistaan. Näitä pulaan joutuneita rouvia Helvi auttaa harrastuksenaan. Tai siis auttoi. Veljentytär nimittäin ehdotti jo päivä saapumisensa jälkeen, että Helvin tekemää työtä voisi tehostaa, ja loi käden käänteessä tekoälyapurin, joka opastaa avuntarvitsijoita automaattisesti. Kun joku laittaa Helville viestin, apuri vinkkaa hädänalaiselle välittömästi auttavat puhelimet ja tukea tarjoavat nettisivustot. Saran mukaan nopeus on näissä asioissa valttia, ja apurin ansiosta Helvi pystyy perehtymään paremmin niihin tapauksiin, jotka vaativat syvällisempää tutkimusta. Harmi vain, ettei sellaisia tapauksia enää ilmaannu, sillä keskustelut päättyvät ennen kuin ne pääsevät edes alkamaan.

Helvi selailee pettyneenä sähköpostilaatikkoaan. Ärsyttävä apuri on vastannut kaikkiin viesteihin, ja tapaukset ovat todennäköisesti jo viranomaisten tiedossa. Apuohjelma joutaisi roskakoriin heti, kun Sara lähtisi. Sitä ihanaa hetkeä odotellessa pitää kuitenkin keksiä muuta puuhaa, Helvi päättää sormiaan naksautellen. Ei kun Google auki ja hakukenttään Saran ex-puolison nimi. On tärkeää tuntea vihollisensa.

”Ville Laakkonen, Tampere” Helvi kirjoittaa ja lisää, ihan vain omaksi huvikseen, kolmannenkin hakutermi: ”paskiainen”. Helvin yllätykseksi näytölle ilmestyy monta osumaa.

Hän kumartuu innostuneena lähemmäs ruutua ja asettelee lukulasit silmilleen. Hakutulosten valossa veljentyttären exä on todellakin paskiainen.

Naapurin Riitta Rantanen järkyttyy, kun kuulee tästä! Loppuu se empaattinen ”kyllä Sara ja Ville varmaan vielä palaavat yhteen” -hourailu. Kuka oli taas oikeassa? Helvi myhäilee muikeana ja napauttaa kodikkaasti pörähtelevän printterinsä päälle.

LUKU

3

Riitta: Riemujen rikkaus ja surujen summa

Lempeä liverrys ympäröi Riitta Rantasen, joka istahtaa myslilautasensa kanssa terassille ja hengittää sisään alkukesän kauneutta. Riitta tallettaa tämän sadunomaisen äänimaiseman sydämeensä, sillä hän tietää sen kohta peittyvän ryskeeseen ja nakutteluun.

Rapistuneen huvilan ympärillä rehottanut ryteikkö on parissa kesässä muuttunut Riitan rakastavissa käsissä boheemiksi keitaaksi. Juha-puoliso taas nikkaroi väsymättä itse rakennuksen kimpussa. Talossa on jo tehty ihmeitä, mutta maagisesti tehtävälista pitenee koko ajan. Puuhakas aviomies on siunaus, Riitta muistuttaa itselleen kerran päivässä. Sellaisina päivinä, kun seinät kaatuvat tai ikkunat katoavat, kiitollisuus-harjoituksia tarvitaan vähintään kolme.

Lasiverannan pikkuruutuiset ikkunat ovat jo palanneet kunnostettuina oikeille paikoilleen, ja Riitta muistaa olla

kiitollinen tästäkin. Kun asuu intohimoisen perinnerakentajan kanssa, yksikään ehjä kohta ei ole itsestäänselvyys. Riitta nojaa toistaiseksi ehjän rottinkisohvansa selkänojaan ja antaa lämmön helliä kasvoja. Joskus muinoin hän haaveili viettävänsä eläkepäivänsä Toscanan auringon alla, mutta sama aurinko se paistaa Hauhollakin.

Ja jestas sentään, onhan Hauholla kesäisin vilinää kuin italialaisella torilla ikään. Yöttöminä öinä kylän raitilla talsii monenmoisia kulkijoita, mökkiviikonloppua viettäviä rakastuneita nuoriapareja ja paateilleen kömpiviä, vankasti nesteytettyjä veneilijöitä. Riitta siristää silmiään ja tuntee närkästyksen nykäisyn. Joku on näemmä päättänyt aamuyöstä harventaa heidän tienpuoleista kukkapenkkiään.

Riitta käy tarkastamassa vahingot. Toivottavasti upeasti kukkineet iirikset ja sormustinkukat ilahduttivat humalaisen harventajan äitiä tai naisystävää. Riitta ei yleensä halua lokeroida ihmisiä, mutta nämä öisten neronleimausten saajat ovat hänen yli 60-vuotisen elämäkokemuksensa perusteella valittavasti aina kesämiehiä. Päättään pudistellen Riitta lähtee aamukierrokselle heräilevään puutarhaan. Se on yksi hänen suosikkirutiineistaan, eikä edes kukkaryöstäjä onnistu pilamaan tunnelmaa.

Entisen syreeniviidakon paikalla komeilee nyt brittihenkinen *cottage garden*. Juha lupasi heidän hääpäivänään, että heti kun olohuone saataisiin kuntoon, hän rakentaisi Riitalle pihan kruunuksi oman orangerian. Talvipuutarhaan tulisi punatiilinen lattia ja rustiikkinen istutuspyötyä saviruukkuineen, pieni ranskalainen ruokailuryhmä ja tietysti istutuslaatikoita. Se olisi täydellinen paikka viettää elokuun lopun venetsialaisia ulkotulien loisteessa. Toistaiseksi haaveiden lasitalosta on valmiina

vain perustukset, sillä Juhalle ilmaantuu aina jokin akuutimpi projekti, joka kiilaa orangerian ohi. No, ehkä seuraavaan hääpäivään mennessä rakennuksessa on edes yksi seinä, Riitta tuumii keskeneräisen unelman ohi kulkiessaan.

Riitta nappaa ulkovarastosta laakean korin ja valitsee Juhan pedantisti järjestelemästä puutarhavälinehyllystä terävät Fiskarsin kukkasakset. Kun Riitta ja Juha alkoivat raivata rötiskön pihaa pari vuotta sitten, ryteikön syövereistä paljastui yllättävän runsaasti perinneperennoja, jotka ovat taas alkaneet kukoistaa. Muhkeita vaaleanpunakukkaisia pioneja on ilmaantunut niin runsaasti, että osan kehtaa karsia leikkokukiksi. Riitta valitsee kukan sieltä ja toisen täältä, ja pian kori on täynnä. Hän nappaa kuvan, kirjoittaa saatesanoiksi ”LÄHIKUKKIA!!!” ja pyyhkäisee tervehdyksen Australiassa asuvan tyttärensä iltaa ilahduttamaan. Tytär vastaa välittömästi kukkaemojilla, joka tosin taitaa olla kirsikankukka, mutta Riitta ei koskaan takerru pikkuasioihin.

Riitta kumartuu hengittämään pionien huumaavaa tuoksua ja huomaa silmäkulmassaan jotain erikoista. Heidän tonttinsa laidalla, 1970-luvulla rakennetun sillan aurinkoisella pengerryksellä retkottaa tumma mytty. Onkohan öinen iirisvaras nukahtanut rikospaikan viereen?

Kun Riitta pääsee lähemmäs, hän havaitsee pettymykseen, että maassa makaa täysin kukaton, maastokuvioituun asuun pukeutunut parrakas harmaahapsi. Kesällä näkee kaikenlaista riippukeinussa nukkujaa ja muuta luontoelämyksen hakijaa, mutta tällä miehellä näyttää olevan erikoisen hyvät unenlahjat. Tai sitten hän on... kuollut! Riitan pulssi alkaa kiihtyä, kun hän kahlaa korkeassa rantaheinikossa Hunterkumisaappaat litisten.

Kevään traagisten mutta eittämättä inspiroivien tapahtumien jälkeen Riitta on pohtinut, miten hän reagoisi löytäessään ruumiin. Ilokseen hän ei mene lainkaan paniikkiin vaan pysyy sangen toimintakykyisenä. Kun hän kiipeää touhukkaana pengertä ylös kukkakorinsa kanssa, hän kuitenkin havaitsee selällään retkottavan miehen huulien liikkuvan. Matalalla äänellä laulettu laulu voimistuu askel askeleelta.

”Riemujen rikkaus ja surujen summa, onnekas rakkaus ja tuskakin tumma...” ruskettunut harmaaparta laulaa silmät kiinni äänellä, joka nostaa Riitan ihokarvat pystyyn. Eihän tämä voi olla totta. Riitta kiipeää loppumatkan kuin unessa.

”Syömmehen pienehen mahtua voi, onnea iloa, oi”, Riitta jatkaa pökertyneenä, ääni aamuisen epävireisenä.

Yllätysduetto saa miehen räväyttämään silmänsä auki. Riitta tietää ilman lukulasejaankin, että ruskeissa silmissä pilkahtelee kauniita kullanruskeita pisteitä. Hän tuntee nuo silmät, hän tuntee tuon matalan naurun, joka kumpuaa tämän suuren miehen suuresta sydäimestä.

”Ei voi olla totta! Riitta, kukkeampana kuin koskaan!”

Riitta Rantanen tuntee punan nousevan poskilleen. Pionikori putoaa kopsahtaen kivetykselle, kun köriläs nousee ähkäisten maasta ja rutistaa kukkienpoimijan karhumaiseen syleilyynsä. Riitta painaa kasvonsa maastokuvioituun parkatakkiin ja hengittää miehestä huokuvaa metsän villiä tuoksua.

Edellisestä tapaamisesta on saattanut kulua puoli vuosisataa. Mutta ensirakkauttaan ei unohda koskaan.

LUKU

4

Riitta: Tuuli kääntyy, suunta muuttuu

”Et arvaa, keneen törmäsin! Kaikista maailman ihmisistä meidän rannassa oli Juukan Jukka!” Riitta huudahtaa jo kotiovelta puskiessaan hengästyneenä kovia kokeneen pioni-kuormansa kanssa loputtomalle työmaalle.

Hän laskee korinsa lasiverannan harmaalle sivupöydälle ja lähtee puikkelehtimaan vastaukseksi saamansa epämääräisen mörähdyksen suuntaan. Juha on näemmä heti herättyään palannut edellisiltana aloittamansa olohuoneen kattolistoituksen pariin. Pitkä insinööri tasapainoilee tikkailla vatupassin kanssa otsa pahaenteisessä kurtussa.

”En ymmärrä. Laskin tämän moneen kertaan, mutta mitat eivät täsmää.”

”Minäpä ymmärrän, eiväthän ne koskaan täsmää! Talo on joka paikasta vähän vinksallaan, yksikään seinä ei ole ihan suora tai ikkunanpoka samassa tasossa, ja jokaisessa huoneessa lattia

viettä persoonallisesti. Se on tietysti kätevää, kun herneitä pu-
toaa lattialle, ne kaikki vierivät siististi samaan nurkkaan.”

Riitta on kärppänä livahtanut tukemaan Juhan painon alla
tärähteleviä metallitikkaita.

”Minusta me sovimme, että et kiipeile minnekään, silloin
kun olet yksin kotona. Muistatko, miten Hiiposen Reiska jäi
jumiin omenapuuhun, kun oli mennyt illalla niitä itseksen
leikkelemään? Onneksi sattui lämmin yö.”

”Ei tässä mitään käy. Kai mies saa omassa olohuoneessaan
vähän mittailla”, Juha murahtaa, mutta laskeutuu vasta-
hakoisesti takaisin vinolle lattialle.

”Suurin osa kuolemaan johtavista tapaturmista tapahtuu
juuri kotona. Eikä tämä tila toistaiseksi edes täytä perintei-
siä olohuoneen tunnusmerkkejä. Niin kauan kuin sirkkeli on
huoneen katseenvangitsijana, tila lasketaan työmaaksi ja sitä
koskevat tiukat työmaamääräykset”, Riitta latelee ja mulkoilee
samalla vieressä pönöttävää helvetinkonetta. Tuota metelöivää
pölyrakkinetta ei todellakaan tulisi ikävä.

”Jaahas. Taitaa olla luvassa kauppareissu”, Juha toteaa kir-
joittaessaan mittoja taskusta kaivamaansa ruutuvihkoon.

Riitan laskupään mukaan kyseessä on noin sadaskahdes-
kymmenes samantyyppinen reissu tämän vuoden puolella.
Hämeenlinnan K-rauta on niellyt valtaosan heidän pesä-
munastaan, mutta Riitta myöntää auliisti, että rautakaupan
onnellistavaa vaikutusta ei pidä väheksyä. Joka kerta kotiin
palaa tyytyväinen mies, jolla on jälleen uusi projekti alkamassa.
Riitta tietää, että ilman projektejaan Juha ajautuu eksistentiaa-
liseen kriisiin, joka jättää varjoonsa kaikki rautakaupan mega-
laskut. Ja Juhan hankkeet ilahduttavat tietysti Riittaakin. Tämä
pariovilla ruokailuhuoneesta erottuva valoisa tila olisi pian